

Norturas Supplier Code of Conduct - prinsipper for etisk handel

Verdier og forpliktelser

Norturas omdømme i samfunnet er avgjørende for å kunne oppfylle konsernets formål. Denne retningslinjen er utarbeidet for å tydeliggjøre konsernets verdier og etiske plattform ovenfor våre leverandører, og dekker grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, dyrevelferd og miljø.

Våre leverandører skal levere varer og tjenester til Nortura SA som er produsert i overensstemmelse med retningslinjene. Leverandøren bør utpeke en ansvarlig, sentralt i organisasjonen, for implementering av de etiske retningslinjene i egen virksomhet. Leverandørene skal også videreformidle og følge opp retningslinjene hos sine underleverandører.

Relevante lover og regler skal respekteres, bestikkelser og uredelig praksis aksepteres ikke.

Sosiale og miljømessige standarder vil bli tillagt vekt ved valg av leverandører.

Krav til leverandør

Leverandøren skal inneha hensiktsmessige og effektive systemer, for å kontrollere tiltak som skal sikre etterlevelse og respekt for alle gjeldende lokale og Nasjonale lover og regler, samt anerkjente FN- og ILO konvensjoner (<http://www.fn.no/ILO/Konvensjoner>) som er relevante for produksjon og distribusjon av varer og tjenester til Nortura SA.

1. Arbeidstakerrettigheter

- De ansattes rett til fagorganisering og kollektive forhandlinger skal respekteres, uten frykt for represalier, trusler eller trakassering.
- Tilrettelegge for en sikker, trygg og sunn arbeidsplass. Minimere risikoen for ulykker, skade, og eksponering for helserisiko.
- Skriftlig arbeidskontrakt skal foreligge på et språk arbeiderne forstår og før arbeidet påbegynnes.
- Arbeidstiden skal være i tråd med nasjonale lover.
- Lønn skal minst være i tråd med nasjonale minstelønnsbestemmelser
- Arbeidstaker skal gis relevant opplæring.

2. Menneskerettigheter

- Fysisk mishandling av ansatte og bruk av alle former for tvangsarbeid eller ufrivillig arbeid er forbudt.
- Barnearbeid er forbudt. Bestemmelser om minimumsalder i gjeldende lover skal etterleves.
- Arbeidsplasser skal være fri for diskriminering eller fysisk eller verbal trakassering.
- Grunnlaget for rekruttering, ansettelse, plassering, opplæring, kompensasjon og avansement bør være kvalifikasjoner, prestasjoner, ferdigheter og erfaring.

3. Etikk

- All håndtering av dyr skal være i tråd med offentlige krav, lover og forskrifter.
- Alle som håndterer dyr skal ha dokumentert opplæring og kunnskap.
- Håndtering av dyr skal skje med omsorg og respekt for dyrs egenart.
- Dyr som benyttes til kjøttproduksjon skal være bedøvet før avblødning med godkjent metode tilpasset dyrearten. Ved halalslakting skal det alltid opplyses hvilket organ som har stått for godkjenningen.
- Nortura arbeider for å forhindre korrupsjon og tolererer verken aktiv eller passiv korrupsjon.

4. Miljø/klima

- Drift skal gjennomføres uten skade på mennesker, dyr eller miljø.
- Utslipp og beskyttelse av det indre og ytre miljø skal minimum være i tråd med det aktuelle landets krav og forutsetninger.
- Lokalmiljøet på produksjonsstedet skal ikke bli drevet rovdrift på eller bli skadet av forurensning.
- Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og -reguleringer skal etterleves og relevante utslippstillatelser skal overholdes.
- Forsvarlig håndtering av farlige kjemikaler, avfall og andre substanser skal sikres.
- Soya brukt som fôr eller som ingrediens skal være produsert bærekraftig, eller sertifisert i henhold til Roundtable on Sustainable Soy (RTRS) eller ProTerra segregert
- Palmeolje som benyttes skal være produsert bærekraftig, eller sertifisert ifølge kriteriene til Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO).
- Størst mulig bruk og utnyttelse av norske fôrressurser. Import av fôrråvarer skal være et supplement for å sikre fullgod dekning av behovet for dyrefôr til norsk husdyrproduksjon
- For å redusere avhengigheten av eksterne fôrressurser støtter Nortura forskning på utvikling av nye fôrråvarer fra norsk natur (FOU)

Brudd på retningslinjer

På oppfordring fra Nortura SA må leverandøren kunne dokumentere at kravene etterleves. Nortura forbeholder seg retten til å gjennomføre revisjoner for å evaluere om retningslinjene følges opp.

Ved brudd på retningslinjene skal leverandøren varsle Nortura SA og legge fram en plan for utbedring av manglene. Utbedring skal skje innen rimelig tid. Heving av kontrakt vil kunne skje dersom leverandør ikke viser vilje og evne til å rette opp i forholdene.